

หมอบ้าน

คู่มือ พาดัดเล็ก

เกษียร กังคานนท์
บรรณาธิการ : ประเวศ วะสี

800747

ห้องสมุด วพบ. สุรินทร์

สารบัญ

คำนำ

บทที่ ๑	บทนำ : สิ่งที่ต้องทราบก่อนผ่าตัด	๑
	๑. ความแพร่หลายของเชื้อโรค	๑
	๒. เชื้อโรคกับบาดแผล	๑
	๓. เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายทางเครื่องมือเครื่องใช้ที่ไม่สะอาด	๒
	๔. ความจำเป็นของการทำให้ปราศจากเชื้อโรค	๒
บทที่ ๒	เครื่องมือในการผ่าตัดเล็ก	๕
	ก. เครื่องมือแต่ละชิ้น	๕
	๑. ไบมีด	๕
	๒. ด้ามมีด	๖
	๓. คีมจับผ้า	๗
	๔. เครื่องดึงถ่าง	๘
	๕. กรรไกร	๑๐
	๖. ปากคีบ	๑๒
	๗. คีม	๑๓
	๘. เข็มที่ใช้เย็บแผล	๑๗
	ข. การจัดเครื่องมือเป็นชุด	๑๙
	ชุดเครื่องมือเย็บแผล	๑๙
	ชุดเครื่องมือผ่าตัดเล็ก	๑๙
	เครื่องมือผ่าตัดกระดูก	๒๐

บทที่ ๓	การเตรียมเครื่องใช้ในการผ่าตัด	๒๓
	๑. ถุงมือผ่าตัด	๒๓
	๒. แป้ง	๒๔
	๓. ผ้าซับเลือด	๒๔
	๔. ผ้าสีเหลือง	๒๕
	๕. ผ้าเจาะรู	๒๕
	๖. ด้ายเย็บแผล	๒๕
	๗. ทางระบาย	๓๐
บทที่ ๔	การทำให้ปราศจากเชื้อโรค	๓๙
	๑. การทำความสะอาดผิวหนังบริเวณที่จะผ่าตัด	๓๙
	๒. การทำความสะอาดมือผู้ผ่าตัด	๔๒
	๓. การทำเครื่องมือเครื่องใช้ให้ปราศจากเชื้อ	๔๒
	๔. การทำความสะอาดห้องผ่าตัด	๕๐
บทที่ ๕	การใช้ยาชา	๕๓
	๑. ยาชาชนิดต่าง ๆ ที่ใช้กันเสมอ	๕๓
	๒. ผลไม่ดีและพิษของยาชา	๕๕
	๓. วิธีการใช้ยาชา	๕๗
	๔. หลักทั่วไปในการฉีดยาชา	๕๙
	๕. การฉีดยาชาเพื่อผ่าตัดบริเวณต่าง ๆ	๖๐
บทที่ ๖	หลักทั่วไปในการปฏิบัติรักษาผู้ป่วยก่อนและหลังผ่าตัด	๙๙
	๑. ก่อนผ่าตัด	๙๙
	๒. การป้องกันบาดทะยัก	๑๐๐
	๓. เลือดออกหลังการผ่าตัด	๑๐๐
	๔. การใช้ยาหลังผ่าตัด	๑๐๑

๕. การดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัดโดยทั่วไป	๑๐๑
๖. การตัดไหม	๑๐๒
๗. แผลอักเสบหรือเป็นหนอง	๑๐๓
๘. เนื้อตาย	๑๐๕
บทที่ ๗ การเตรียมผ่าตัด และเทคนิคในการผ่าตัดทั่วไป	๑๐๗
๑. ผู้ผ่าตัด	๑๐๗
๒. การสวมถุงมือ	๑๐๘
๓. การเตรียมส่วนของร่างกายที่จะทำผ่าตัด	๑๑๐
๔. การใช้ผ้าปูคลุม	๑๑๑
๕. การฉีดยาชา	๑๑๑
๖. การใส่ใบมีด	๑๑๒
๗. การเย็บแผล	๑๑๒
๘. การผูกด้ายเย็บแผล	๑๑๗
๙. ฝีมือนิ่ม	๑๒๗
๑๐. วิธีการผ่าตัด	๑๓๒
๑๑. การฝึกผ่าตัดและเย็บแผล	๑๔๕
บทที่ ๘ บาดแผลทั่วไป	๑๔๗
๑. บาดแผลถูกของมีคมหรือแผลแตก	๑๔๗
๒. บาดแผลลวกเป็น	๑๕๘
๓. บาดแผลเล็ก ๆ น้อย ๆ	๑๕๙
บทที่ ๙ การพันผ้าพันแผล	๑๖๓
ก. วัสดุ	๑๖๓
ข. หลักการในการพันผ้า	๑๖๔
ค. การพันผ้าที่ตำแหน่งต่าง ๆ	๑๖๕

บทที่ ๑๐	การต่อเส้นประสาทและหลอดเลือด	๑๘๑
	ก. เส้นประสาท	๑๘๑
	ข. หลอดเลือด	๑๘๔
บทที่ ๑๑	การผ่าตัดบริเวณศีรษะ หน้า และผม	๑๘๙
	๑. บาดแผลที่ศีรษะ	๑๘๙
	๒. หน้า หู ต่อมหน้าลาย ลิ้น	๑๙๑
	๓. กระดูกขากรรไกรหัก	๒๐๑
	๔. ผ่าตัดบริเวณหน้าอก	๒๐๖
บทที่ ๑๒	การผ่าตัดมือ	๒๑๑
	๑. เลือดออกใต้เล็บ	๒๑๑
	๒. บาดแผลของมือ	๒๑๒
	๓. นิ้วขาด	๒๑๖
	๔. บาดแผลของฝ่ามือ	๒๑๘
	๕. เล็บแตก	๒๒๑
	๖. เลียนดำ	๒๒๒
	๗. นิ้วอักเสบ	๒๒๓
	๘. ฝ่ามืออักเสบหรือเป็นหนอง	๒๒๕
	๙. เอ็นหด	๒๓๓
	๑๐. การตัดนิ้วมือ	๒๓๔
บทที่ ๑๓	การผ่าตัดตาและเท้า	๒๔๓
	๑. เส้นเลือดขอด	๒๔๓
	๒. การตัดตา	๒๕๖
	๓. ตาปลา	๒๘๐

บทที่ ๑๔ การผ่าตัดระบบปัสสาวะและอวัยวะสืบพันธุ์	๒๘๕
๑. การตัดหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศชาย	๒๘๕
๒. เด็กปัสสาวะไม่ออก	๒๘๔
๓. การสวนท่อนปัสสาวะด้วยเหล็กหรือขวานต์	๒๘๘
๔. เส้นขอตที่ลูกอัณฑะ	๓๐๑
บทที่ ๑๕ โรคของทวารหนัก	๓๐๕
- กายวิภาคศาสตร์ของทวารหนัก	๓๐๕
- การเจ็บที่ทวารหนักเมื่อถ่ายอุจจาระ	๓๐๘
- ริดสีดวงทวาร	๓๐๘
- ฝีข้างทวารหรือฝีคัณฑสูตร	๓๒๐
- ช่องทะลุติดต่อในทวารหนัก	๓๒๓
บทที่ ๑๖ การอักเสบ ฝี และบาดทะยัก	๓๒๗
- โรคติดเชื้อทางศัลยศาสตร์	๓๒๗
- ปัจจัยที่ทำให้เกิดโรคติดเชื้อ	๓๒๘
๑. ฝี (boil หรือ furuncle)	๓๓๑
๒. ฝีฝักบัว (Carbuncle)	๓๓๒
๓. เนื้อใต้ผิวหนังอักเสบ (Cellulitis)	๓๓๓
๔. ฝีลึก (Deep abscess)	๓๓๔
๕. หลอดน้ำเหลืองอักเสบ (Lymphangitis)	๓๓๔
๖. ต่อมน้ำเหลืองอักเสบ (Lymphadenitis)	๓๓๕
๗. การอักเสบมีแก๊ส	๓๓๗
๘. เนื้อตายเน่า (Necrotizing Fasciitis)	๓๔๐
๙. บาดทะยัก	๓๔๑

บทที่ ๑๗	แผลเรื้อรังและเนื้องอก	๓๔๗
	- วิธีปฏิบัติรักษาแผลเรื้อรังโดยทั่วไป	๓๔๗
	- สาเหตุที่ทำให้แผลเรื้อรัง	๓๕๑
บทที่ ๑๘	การตกแต่งปากแหว่งและการถ่ายปลูกผิวหนัง	๓๕๗
	- การตกแต่งปากแหว่ง	๓๕๗
	- การถ่ายปลูกผิวหนัง	๓๖๒
บทที่ ๑๙	การรักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก	๓๖๗
	- การแบ่งความรุนแรงของแผลไฟไหม้	๓๗๑
	- การรักษา	๓๗๓
บทที่ ๒๐	ก้อนใต้ผิวหนัง	๓๗๙
	๑. ถุงไขมัน (Sebaceous cyst)	๓๗๙
	๒. ก้อนไขมัน (Lipoma)	๓๘๒
	๓. ก้อนพังคืด (Fibroma)	๓๘๓
	๔. ถุงเดอร์มอยด์ (Dermoid cyst)	๓๘๓
	๕. หูด (Wart)	๓๘๓
	๖. ดิ่งเนื้องอก (Papilloma)	๓๘๔
บทที่ ๒๑	การตัดชิ้นเนื้อเพื่อส่งตรวจ	๓๘๕
	๑. ก้อนเนื้อที่มีเลือดมาเลี้ยงมาก	๓๘๖
	๒. ตัดชิ้นเนื้อที่ล้น	๓๘๘
บทที่ ๒๒	การทำหมัน	๓๙๑
	- การทำหมันชาย	๓๙๑
	- การทำหมันหญิง	๓๙๘

บทที่ ๒๓	การเจาะคอ การใส่ท่อในหลอดเลือดดำ และการเจาะระบายช่องเยื่อหุ้มปอด	๕๐๕
	๑. การเจาะคอ (Tracheostomy)	๕๐๕
	๒. การใส่ท่อในหลอดเลือดดำ (Venesection)	๕๑๒
	๓. การเจาะระบายช่องเยื่อหุ้มปอด (Chest drain)	๕๑๗
ดัชนี		๕๒๕